УДК 81'25:81'373.72:791.43
DOI https://doi.org/10.32782/2410-0927-2024-21-3

Ольга ГРИНЬКО
кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та практики перекладу, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, Україна, 65000
***ORCID:** 0000-0002-7762-823X*

Ірина РАЄВСЬКА
кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри теорії та практики перекладу, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, Україна, 65000
***ORCID:** 0000-0002-5038-6189*

Бібліографічний опис статті: Гринько, О., Раєвська, І. (2024). До проблеми передачі англійських фразеологізмів в українському кіноперекладі. *Актуальні питання іноземної філології,* 21, 17–24, doi: https://doi.org/10.32782/2410-0927-2024-21-3

ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В УКРАЇНСЬКОМУ КІНОПЕРЕКЛАДІ

Дослідження спрямоване на вивчення особливостей перекладу фразеологічних одиниць (ФО) з англійської мови на українську в кіноперекладі, зокрема у фільмах драматичного жанру. Головною метою є визначення ефективних способів передачі фразеологізмів, збереження їхнього емоційного, стилістичного та культурного забарвлення, а також аналіз специфіки адаптації ФО з урахуванням технічних обмежень кіноперекладу.

Робота базується на аналізі корпусу фразеологізмів, відібраних із драматичного кінофільму. Для систематизації використано класифікацію Ю. Прадіда за граматичною структурою та тематикою, а також власну класифікацію методів перекладу, яка включає лексичний переклад, фразеологічні аналоги, описовий переклад, повні й часткові еквіваленти та опущення. Дослідження зосереджено на кількісному та якісному аналізі методів передачі, враховуючи специфіку перекладацьких стратегій та прагматичні аспекти кіноперекладу.

Дослідження є новаторським завдяки детальному аналізу граматичної та тематичної класифікації фразеологізмів у кіноперекладі, що поєднує мовну й культурну специфіку з технічними вимогами аудіовізуального контенту. Особливу увагу приділено складним випадкам, таким як адаптація гри слів і взаємодія фразеологізмів із контекстом сцени, що є рідко досліджуваною темою. Уперше запропоновано структурований підхід до аналізу фразеологізмів у драматичному кіно з урахуванням національно-культурного контексту та технічних обмежень.

Результати дослідження свідчать про домінування лексичного перекладу як універсального способу передачі ФО, що забезпечує їхню зрозумілість у кіноперекладі. Значна частка фразеологічних аналогів вказує на зусилля перекладачів зберегти культурну специфіку. Часткові еквіваленти демонструють адаптацію фразеологізмів до особливостей цільової мови. Опущення також є поширеною стратегією через хронометражні обмеження. Описовий переклад застосовується рідше, тоді як повні еквіваленти забезпечують точну передачу змісту. Окремим викликом залишається передавання гри слів, що вимагає творчих рішень для збереження як змісту, так і стилістики.

***Ключові слова:** фразеологічні одиниці, класифікація фразеологічних одиниць, переклад фразеологічних одиниць, аудіовізуальний контент.*

Olga GRYNKO
PhD in Philology, Associate Professor at the Department of Translation Theory and Practice, I.I. Mechnikov Odesa National University, 24/26 French Boulevard, Odesa, Ukraine, 65000
***ORCID:** 0000-0002-7762-823X*

Iryna RAYEVSKA
PhD in Philology, Associate Professor, Head of the Department of Translation Theory and Practice, I.I. Mechnikov Odesa National University, 24/26 French Boulevard, Odesa, Ukraine, 65000
***ORCID:** 0000-0002-5038-6189*

To cite this article: Grynko, O., Rayevska, I. (2024). Do problemy peredachi anhliiskykh frazeolohizmiv v ukrainskomu kinoperekladi [On the Issue of Rendering English Phraseological Units in Ukrainian Film Translation]. *Current Issues in Foreign Philology*, 21, 17–24, doi: https://doi.org/10.32782/2410-0927-2024-21-3

ON THE ISSUE OF RENDERING ENGLISH PHRASEOLOGICAL UNITS IN UKRAINIAN FILM TRANSLATION

The study focuses on exploring the specific features of translating phraseological units (PUs) from English into Ukrainian in the context of film translation, particularly in dramatic films. The main objective is identifying effective methods for rendering phraseological units while preserving their emotional, stylistic, and cultural nuances. It also examines the unique challenges associated with adapting PUs within the technical constraints of film translation.

This research is grounded in analysing a corpus of phraseological units extracted from a dramatic film. For systematisation, it employs Yu. Pradid's classification, based on grammatical structure and thematic elements, as well as a proprietary classification of translation methods. The proposed methods include lexical translation, phraseological analogues, descriptive translation, full and partial equivalents, and omission. The study combines quantitative and qualitative analyses of these methods, with a particular focus on translation strategies and the pragmatic aspects inherent to film translation.

The innovative nature of this research lies in its detailed examination of the grammatical and thematic classifications of phraseological units in film translation. It integrates linguistic and cultural specificity with the technical requirements of audiovisual content. Special attention is devoted to challenging cases, such as the adaptation of wordplay and the interaction of phraseological units with the context of individual scenes–topics that have been rarely addressed in previous studies. For the first time, a structured approach is proposed for analysing phraseological units in dramatic films, taking into account both national and cultural contexts as well as the technical constraints of film translation.

The findings of the study reveal that lexical translation is the most frequently used method for rendering phraseological units, providing a practical approach to ensuring their comprehensibility in film translation. The significant presence of phraseological analogues demonstrates the efforts of translators to preserve cultural specificity. Partial equivalents reflect the adaptation of PUs to the unique characteristics of the target language. Omissions are also widely employed, often due to time constraints in audiovisual formats. Descriptive translation is less commonly used, while full equivalents offer precise and faithful renditions of the original meaning. A noteworthy challenge identified in the study is the translation of wordplay, which requires creative solutions to maintain both the original meaning and stylistic impact of the source text.

Key words: *phraseological units, classification of phraseological units, translation of phraseological units, audiovisual content.*

Постановка проблеми. Переклад фразеологізмів є складним завданням, яке вимагає врахування різних методів для точного відтворення значення та збереження емоційного й культурного забарвлення. Це дозволяє уникнути хибного розуміння й забезпечити ефективну міжмовну комунікацію. Фразеологія залишається об'єктом активного дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Проте єдності щодо визначення поняття «фразеологізм», їхньої класифікації та способів перекладу досі не досягнуто. Недостатньо розробленим залишається і питання передачі фразеологічних одиниць при перекладі текстів різних жанрів

Актуальність цього дослідження зумовлена недостатньою увагою до перекладу фразеологічних одиниць (ФО) з англійської на українську мову у кіноперекладі. А **мета** роботи полягає у виявленні особливостей перекладу ФО з англійської мови українською у художньому фільмі драматичного жанру, що дозволяє заповнити прогалину в цій сфері перекладознавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній лінгвістиці фразеологізми розглядаються як важливі мовні одиниці, що поєднують лінгвістичні й культурні аспекти. Їхні головні риси – ідіоматичність, семантична цілісність та неподільність, що унеможливлює дослівний переклад. Як зазначають М. Алефіренко та Г. Удовиченко, фразеологізми функціонують як цілісні мовні знаки, значення яких не можна вивести із значень окремих компонентів (Алефіренко, 2004, с. 770). Такі характеристики роблять фразеологізми важливими носіями національної культури, оскільки вони зберігають і передають уявлення про світогляд та ментальність народу.

Фразеологізми є засобом передачі культурного спадку. П. Дудик наголошує на їхньому походженні з народної творчості, що відображає уявлення про світ та цінності суспільства (Дудик, 2005, с. 175–178). А. Грищенко підкреслює сталість їхньої форми, яка відрізняє фразеологізми від звичайних словосполучень (Грищенко, 2002, с. 203). Разом із тим, Я. Баран

вказує на важливість їхньої емоційної забарвленості, що дозволяє зробити комунікацію яскравішою та більш виразною (Баран, 1999, с. 77). У цьому аспекті фразеологізми виконують не лише номінативну, але й експресивну функцію.

Англомовна традиція переважно використовує термін «ідіома», часто асоційований із специфікою мови або діалекту. М. Кочерган акцентує увагу на відтворюваності та метафоричності фразеологізмів, які є ключовими характеристиками цих одиниць (Кочерган, 2001, с. 241–242). Англомовні підходи, як зазначає Moon (1998), переважно орієнтовані на прагматичний аспект, враховуючи функцію виразу в тексті. Водночас українська традиція розглядає фразеологізми як носіїв культурних і стилістичних маркерів, що відображають національний менталітет.

Дослідники звертають увагу на важливість семантичної єдності та когнітивного характеру фразеологізмів. Д. Ганич і І. Олійник акцентують на їхній неподільності як семантичного блоку, тоді як Г. Артеменко вказує на образний характер, який відображає мислення певної культури (Ганич, Олійник, 1985, с. 324–325; Артеменко, 2014, с. 5). М. Яцьків підкреслює, що фразеологізми додають висловлюванням глибини та стилістичної виразності (Яцьків, 2021, с. 39–40). Ці особливості роблять фразеологізми важливим засобом передачі як мовної, так і культурної інформації.

В українській традиції класифікація фразеологізмів базується на різних критеріях: граматичній структурі (Прадід, 2010, с. 23), стилістичній функції (Лабінська, 2002, с. 122) або походженні (Скрипник, 1973, с. 149). Наприклад, питомо українські вирази, як-от "тримати язика за зубами", демонструють культурну специфіку, тоді як запозичені ФО, такі як "*chase one's own tail*", є результатом культурного обміну. Подібно до цього, англомовні підходи акцентують на прозорості значення, що особливо відображено в роботах Дженніфер Сейдл і Вільяма МакМорді, які класифікували ідіоми за ступенем прозорості (Seidl & McMordie, 2021).

На нашу думку, відмінності між підходами українських та англомовних дослідників до класифікації фразеологізмів зумовлені різними науковими традиціями, культурними контекстами та пріоритетами досліджень. Українські лінгвісти, такі як Ю. Прадід, В. Ужченко та Л. Скрипник, акцентують увагу на граматичних, тематичних і стилістичних ознаках фразеологізмів, що дозволяє враховувати особливості структури та функціонування цих одиниць у мовній системі. Їхній підхід також включає аналіз питомо українських фразеологізмів, запозичень і фразеологічних кальок, що підкреслює важливість національно-культурного контексту.

Натомість англомовні дослідники, як-от Дженніфер Сейдл, Вільям МакМорді та Річард Мун (Seidl & McMordie, 2021; Moon, 1998), зосереджуються на прозорості значення, варіативності компонентів і частотності використання фразеологізмів. Їхні підходи мають практичну спрямованість, зокрема через корпусний аналіз, що дозволяє вивчати функціонування фразеологізмів у контексті реального мовлення. Крім того, в англомовній традиції більше уваги приділяється впливу фразеологізмів на міжкультурну комунікацію, а також їхньому тематичному походженню, що відображає культурний досвід англомовного світу.

Таким чином, українські дослідники акцентують на внутрішній структурі та національних особливостях фразеологізмів, тоді як англомовні дослідники надають перевагу функціональному аналізу, частотності й культурно-історичному контексту. Обидва підходи взаємодоповнюють одне одного, відкриваючи можливості для комплексного розуміння фразеології як лінгвістичного й культурного феномена.

Переклад фразеологічних одиниць (ФО) є одним із найскладніших завдань через відмінності у структурі та культурному контексті англійської та української мов. ФО є семантично неподільними одиницями, значення яких неможливо зрозуміти з буквального тлумачення окремих слів. Їх образність і стилістична функція тісно пов'язані з національно-культурним контекстом, що ускладнює передачу змісту в мові перекладу. Як зазначає Я. Баран, адекватний переклад передбачає збереження змісту, форми та стилістичної специфіки ФО (Баран, 2008, с. 154). Проте багатозначність та культурно специфічний характер фразеологізмів нерідко стають перешкодою для перекладача, що змушує шукати компроміс між збереженням образності та зрозумілістю для цільової аудиторії.

Складність перекладу підсилюється ризиком буквалізму, про що наголошує Л. П. Сміт, зазначаючи, що дослівний переклад, наприклад "*over the moon*", позбавляє вираз його ідіоматичного характеру (Сміт, 1943, с. 22). А. Зубрик також звертає увагу на небезпеку викривлення значення при буквальному перекладі, що робить текст незрозумілим (Зубрик, 2013, с. 318). Збереження культурного контексту є особливо важливим для передачі таких виразів, як "*to carry coals to Newcastle*", що мають локалізоване значення, пов'язане з конкретними реаліями. На думку О. Орєхової та О. Чаєнкової, такі фразеологізми вимагають не лише лексичної адаптації, але й збереження культурної специфіки (Орєхова, Чаєнкова, 2019, с. 42).

Різноманітні підходи до перекладу пропонують відомі дослідники. Пітер Ньюмарк наголошує на важливості розпізнавання ФО в тексті та підбору відповідника, що враховує контекстуальні відмінності (Newmark, 1988, p. 35). Ж.-П. Віней та Ж. Дарбелнет пропонують такі методи, як калькування, адаптація, дослівний переклад і запозичення, орієнтуючись на збереження смислу і стилістичної функції виразу (цитата за Новікова, 2015). Український мовознавець І. Корунець виділяє еквівалентний, калькувальний, описовий і комбінований підходи, підкреслюючи важливість повних еквівалентів, але допускаючи описовий переклад за відсутності прямих відповідників (Корунець, 2003, с. 195).

Сучасні теорії також включають концепції «доместикації» та «форенізації», запропоновані Лоуренсом Венуті. «Доместикація» передбачає адаптацію фразеологізму для зручності сприйняття цільовою аудиторією, тоді як «форенізація» дозволяє зберегти оригінальну культурну специфіку, що підкреслює унікальність тексту (Venuti, 1995). Мона Бейкер акцентує на важливості вибору між еквівалентом і перифразом, зазначаючи, що описовий переклад може бути доцільним, якщо він зберігає точність змісту навіть за рахунок стилістики (Baker, 1992). С. Денисенко та Р. Зорівчак наголошують на необхідності врахування етимології для глибшого розуміння логіки виразу та пошуку адекватних відповідників (Денисенко, Зорівчак, 2005).

Відмінності між підходами українських та англомовних дослідників до перекладу фразеологізмів можна пояснити кількома важливими факторами. Насамперед, це культурний контекст, який значно впливає на стратегії перекладу.

Українські дослідники, зосереджуючись на національній ідентичності, прагнуть максимально зберегти автентичність фразеологізмів, підкреслюючи їхню унікальність у межах української культури. Натомість англомовні дослідники, враховуючи глобальний статус англійської мови, орієнтуються на створення текстів, зрозумілих для широкої міжнародної аудиторії, що може вимагати адаптації або навіть спрощення певних культурно специфічних елементів.

Методологічний підхід також є важливим аспектом, що відрізняє ці традиції. Українська лінгвістика тяжіє до аналітичного підходу, який включає детальне дослідження етимології, структури та семантики фразеологізмів. Це допомагає зберегти національно-культурну специфіку та точність у перекладі. Англомовна традиція, своєю чергою, орієнтована на прагматичний аналіз, який акцентує увагу на контексті використання та комунікативній функції фразеологічних одиниць. Такий підхід часто спрямований на забезпечення доступності перекладу для широкої аудиторії.

Різниця у виборі аудиторії також впливає на перекладацькі стратегії. Українські перекладачі надають перевагу збереженню культурних цінностей, орієнтуючись на національного читача, якому важливо отримати автентичний текст. Англомовні дослідники, навпаки, фокусуються на адаптації тексту до потреб міжнародного читача, що вимагає врахування різних культурних контекстів та очікувань.

Ще одним чинником є підхід до еквівалентності. Українські дослідники прагнуть максимально зберегти образність фразеологізмів, враховуючи їхню роль у передачі стилістичних і культурних особливостей. Англомовні підходи можуть жертвувати деякими елементами образності заради забезпечення загальної зрозумілості тексту. Це дозволяє зробити текст більш доступним для аудиторії, але може призводити до втрати культурної специфіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. При систематизації фразеологічних одиниць (ФО) за граматичною структурою було використано класифікацію Ю. Прадіда, яка є ефек-

тивною для аналізу подібних лексичних одиниць. Фразеологізми поділено на дієслівні, іменникові, прикметникові та прислівникові одиниці, а також прийменникові структури та вигуки, які забезпечують стійкість форми й змісту. У загальній вибірці, яка включає 311 одиниць, найбільшу частку складають дієслівні фразеологізми – 26,57%. Вони передають динаміку й активність дій, що є ключовим для драматичних і напружених сюжетів, підкреслюючи важливість руху та досягнення. Типові приклади, такі як *to swim against the tide* чи *to keep moving forward*, акцентують увагу на наполегливості й подоланні труднощів (тут і далі приклади англійською мовою цитуються за (Nyad, 2023), а приклади українською мовою за (Наяд, 2023)).

Іменникові фразеологізми становлять 22,92% від вибірки й забезпечують опис контексту подій, додаючи багатогранності й глибини висловлюванням. Вони створюють яскраві образи, що допомагають передати емоції чи ситуації, наприклад, *a ray of hope* або *a moment of truth*. Прикметникові ФО, що складають 17,22%, деталізують події чи емоції через опис рис, станів чи обставин. Вони додають тексту емоційної насиченості та стилістичного забарвлення, наприклад, вирази *cold comfort* або *steady progress*.

Прислівникові фразеологізми охоплюють 12,54% вибірки й забезпечують глибший опис обставин або способу дій, додаючи драматичності чи емоційності тексту. Вирази, як-от *against all odds* чи *through thick and thin*, передають спосіб дій героїв та їхні випробування. Вигуки складають 10,03% і додають емоційної виразності, надаючи тексту живого характеру. Наприклад, *hold on!* або *you can do it!* створюють атмосферу підтримки та мотивації, допомагаючи читачеві відчути напругу та емоційний підйом.

Прийменникові ФО становлять 10,72% і підкреслюють зв'язок між елементами висловлювань, створюючи чіткий фон для дій або подій. Вирази *by sheer will* чи *against the tide* вносять додаткову драматичність і стилістичну виразність, акцентуючи обставини, за яких відбуваються події. Загалом, аналіз граматичної структури ФО допомагає глибше зрозуміти їхню роль у тексті, зокрема у передачі змісту, емоцій та контексту.

Тематична класифікація фразеологічних одиниць (ФО) базується на аналізі компонентів, які надають висловлюванням специфічного змісту та емоційного забарвлення. За даними, 81,7% від загальної вибірки становлять одиниці, які неможливо категоризувати за тематикою. Ця група включає абстрактні фразеологізми або універсальні вирази, які використовуються в різних контекстах. Наприклад, вигуки типу *hold on!* чи *keep going!* є емоційно насиченими, але не мають чіткої тематичної прив’язки, забезпечуючи загальну підтримку або заклик до дії.

Колірний компонент, що охоплює 4,8% вибірки, використовується для вираження емоцій або характеристик ситуацій. Вислови, як-от *to see red* або *to be white-knuckled*, додають тексту емоційного насичення, підкреслюючи напругу чи страх. Соматичний компонент (4,2%) включає вислови з частинами тіла, наприклад, *to pull one’s weight* або *to have a thick skin*. Вони часто описують фізичні або емоційні стани, відображаючи як індивідуальні риси, так і динаміку взаємодії.

Зоологічний компонент, що становить 2,9%, звертається до тварин як до символів рис характеру чи поведінки. Наприклад, *busy as a beaver* і *to let the cat out of the bag* відображають дії чи риси, асоційовані з поведінкою тварин. Харчовий компонент (2,3%) передає соціальні звички або ритуали, як-от *to butter someone up* або *to bring home the bacon*. Ці вирази зосереджуються на взаємодії людей через побутові аспекти культури.

Окремо виділяємо змішаний тип (4,2%), який поєднує кілька тематичних компонентів. Наприклад, фразеологізми типу *to be blue in the face* (колір + соматика) або *to have a finger in every pie* (соматика + кулінарний компонент) демонструють багатошаровість та взаємозв’язок значень. Цей тип підкреслює складність фразеологізмів і відображає їхню здатність об'єднувати різні семантичні сфери.

Для дослідження фразеологічних одиниць у кіноперекладі було розроблено класифікацію способів передачі ФО, що включає повні й часткові еквіваленти, фразеологічні аналоги, лексичний та описовий переклад, а також опущення. Лексичний переклад, який становить 26,1% вибірки, виявився найчастотнішим методом. Його універсальність дозволяє передати

основний зміст виразів, зберігаючи їхню зрозумілість для цільової аудиторії, що особливо важливо в аудіовізуальному перекладі. Наприклад, фразеологізми *go blue in the face* або *they got plastered* у перекладі адаптуються до простих і зрозумілих виразів, таких як «до виснаження» або «понапивалися».

Фразеологічні аналоги, які становлять 20,3% вибірки, є другим за поширеністю способом. Їх використання дозволяє зберегти стилістику й образність оригіналу завдяки пошуку відповідників, характерних для цільової мови. Наприклад, *spill too many beans* передається як «бовкнула зайвого», а *through thick and thin* – «*в горі й радості*». Часткові еквіваленти займають 17% вибірки, забезпечуючи збереження основної структури оригіналу з адаптацією до мовних особливостей перекладу. Наприклад, *old as hills* перекладається як «*старий, як світ*», зберігаючи загальну стилістичну спрямованість.

Опущення становить 15,8% випадків, що пояснюється технічними вимогами до кіноперекладу, зокрема хронометражем і обмеженнями субтитрування. Цей спосіб використовується, коли фразеологізм не є критичним для загального змісту сцени або його емоційна функція компенсується іншими засобами. Наприклад, фрази *bite the bullet* та *let's do an ice-breaker* були опущені, оскільки їхнє передавання вимагало б надмірної деталізації в умовах обмеженого часу.

Описовий переклад, що становить лише 4,2%, застосовується у випадках, коли інші методи не дозволяють точно передати зміст оригіналу. Наприклад, фразеологізми *fix your face* («*що з обличчям*?») та *don't get it twisted* («*зрозумій мене правильно*») ілюструють прагнення до максимальної передачі змісту за рахунок жертвування фразеологічною структурою. Повні еквіваленти, які становлять 11%, відображають ситуації, коли оригінальний фразеологізм має точний відповідник у цільовій мові, як-от *white as snow* («*білий, як сніг*»).

Окремою складністю виявилося передавання гри слів, заснованої на ФО, яка часто додає діалогу глибший сенс. Наприклад, у репліці *I know, it's a swim-or-sink endeavour. I won't sink* гра слів зберігається в перекладі «*Так, я знаю, що це пан або пропав. Я не пропаду*», але втрачається додаткова конотація, пов'язана з образністю плавання. У фразі *Like fish in the water. Yeah, the one that's green around the gills*, завдяки перекладу «*Ти як риба в воді. Так, але рибка вже не першої свіжості*» збережено і гру слів, і фразеологічність, але акцент зміщується до самоіронії героїні.

Загалом, адаптація фразеологізмів у кіноперекладі потребує балансу між точністю передачі змісту, збереженням емоційного забарвлення та врахуванням технічних обмежень.

Висновки. Аналіз фразеологічних одиниць у кіноперекладі демонструє важливість багатогранного підходу до адаптації текстів. Використання різних методів передачі ФО – від лексичного перекладу до описового чи фразеологічних аналогів – дозволяє зберігати смислову, емоційну та стилістичну складові оригіналу. Найчастотнішим є лексичний переклад, що свідчить про прагматичність цього способу, зручного для аудіовізуального матеріалу. Водночас значна частка фразеологічних аналогів вказує на те, що перекладачі докладають зусиль, щоб зберегти культурну специфіку й стилістичну забарвленість тексту. Менш поширені способи, як-от опущення чи описовий переклад, застосовуються у випадках, коли технічні обмеження або контекст сцени ускладнюють передачу оригінальної форми.

Окремим викликом є передавання гри слів, де фразеологізми взаємодіють один з одним або з контекстом сцени. Наведенні вище приклади показують, що перекладачі здатні творчо адаптувати подібні моменти, проте не завжди можуть зберегти всі аспекти оригінального змісту. Це підтверджує, що кіноперекладі часто вимагає компромісу між точністю, лаконічністю та технічними аспектами, зокрема синхронізацією тексту й зображення.

Подальші дослідження можуть зосередитися на розширенні вибірки фразеологізмів із різних жанрів кіно, щоб виявити закономірності у використанні методів перекладу залежно від жанру чи стилістичних особливостей. Особливо цікавим є вивчення впливу культурної специфіки оригіналу на вибір способів передачі ФО в перекладі, а також розробка методичних рекомендацій для перекладачів аудіовізуального контенту, які зможуть зберегти баланс між змістовною точністю та аудіовізуальною природністю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Алефіренко, М. Фразеологізми як відображення мовної культури. Київ: Наукова думка, 2004.
2. Артеменко, Г. С. Фразеологічна семантика: когнітивний аспект. Харків: Харківський національний університет, 2014.
3. Баран, Я. А. Фразеологія: знакові величини: Навчальний посібник для ВНЗ. Нова книга. 2008. 384 с.
4. Ганич, Д. І., Олійник, І. Л. Словник лінгвістичних термінів. Київ: Вища школа, 1985. 324 с.
5. Грищенко, А. П. Сучасна українська літературна мова. Київ: Наукова думка, 2002. 203 с.
6. Денисенко, С., Зорівчак, Р. Класифікація прийомів перекладу фразеологізмів. Львів: Львівський національний університет, 2005. 96 с.
7. Дудик П.С. Стилістика української мови: Навчальний посібник. К.: ВЦ «Академія», 2005. 368 с.
8. Зорівчак, Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою) [Текст] / Р. П. Зорівчак. Л. : Вид-во Львів. 1989. 216 с.
9. Зубрик А. Р. Особливості та труднощі перекладу англійських фразеологізмів / А. Р. Зубрик // *Наукові* записки. Серія Філологічна. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2013. № 36. С. 317–318.
10. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов: Навч. посібник/ І.В. Корунець. Вінниця: Нова книга, 2003. 458 с.
11. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів освіти / М. П. Кочерган. К. Видавничий центр «Академія» 2002. 368 с.
12. Лабінська, Б. Гендерні та зоонімічні компоненти у фразеології. Київ: Наукова думка, 2002. 120 с.
13. Наяд. Режисери: Елізабет Чай Васаргелі, Джиммі Чин. США: Black Bear Pictures, Mad Chance Productions, 2023. Український дубляж. Режим доступу: www. netflix.com
14. Новікова Т. В. Переклад фразеологізмів крізь призму теоретичних досліджень. *Наукові* записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. 2015. Вип. 52.
15. Орєхова Л. І., Чаєнкова О. К. Порівняльний аналіз перекладу фразеологізмів // *Науковий* вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. № 39 том 1. 2019. 42 с.
16. Прадід, Ю. І. Українська фразеологія: семантичні, стилістичні та функціональні аспекти. Київ: ВЦ «Академія». 2010. 184 с.
17. Скрипник, Л. Г. Українська фразеологія. Київ: Наукова думка, 1973. 149 с.
18. Ужченко, В. Фразеологічні теми української мови. Київ: Либідь, 2005. 198 с.
19. Baker M. In Other Words A Coursebook on Translation / M. Baker. London Routledge, 1992. 304 p.
20. Fodor, J. A. Quine and Fodor on the problem of intentional idioms. Philosophical Psychology. 1988.
21. Katz, J. J.. Semantic interpretation of idioms and sentences containing them. Research Laboratory of Electronics, Massachusetts Institute of Technology. 1963.
22. Moon, R. Fixed expressions and idioms in English: A corpus-based approach. Oxford: Clarendon Press; New York: Oxford University Press. 1998. 338 p.
23. Newmark P. A Textbook of Translation / P. Newmark. New York Prentice-Hall, 1988. 292 p.
24. Nida E. A. Toward a Science of Translating / E. A. Nida. Leiden E. J. Brill, 2003. 334 p.
25. Nyad. Directed by Elizabeth Chai Vasarhelyi and Jimmy Chin. USA: Black Bear Pictures, Mad Chance Productions, 2023. Режим доступу: www. netflix.com
26. Seidl, J., & McMordie, W. English idioms and how to use them (4th ed.). Creative Media Partners, LLC. 2021.
27. Smith, L.P. Word and Idioms. Studies in the English Language. Constable & Company Ltd., 1943. UK. 300 p.
28. Venuti L. The Translator's Invisibility A History of Translation / L. Venuti. London Routledge, 2018. 354 p.

REFERENCES:

1. Alefirenko, M. (2004). *Frazeolohizmy yak vidobrazhennia movnoi kultury* [Phraseological Units as Reflections of Linguistic Culture]. Kyiv: Naukova Dumka. [in Ukrainian].
2. Artemenko, H. S. (2014). *Frazeolohichna semantyka: kohnityvnyi aspekt* [Phraseological Semantics: A Cognitive Aspect]. Kharkiv: Kharkiv National University. [in Ukrainian].
3. Baker, M. (1992). *In Other Words: A Coursebook on Translation*. London: Routledge.
4. Baran, Ya. A. (2008). *Frazeolohiia: znakovi velychyny: Navchalnyi posibnyk dlia VNZ* [Phraseology: Iconic Values. A Textbook for Universities]. Nova Knyha. [in Ukrainian].
5. Danysenko, S., & Zorivchak, R. (2005). *Klasyfikatsiia pryiomiv perekladu frazeolohizmiv* [Classification of Methods for Translating Phraseological Units]. Lviv: Lviv National University. [in Ukrainian].
6. Dudyk, P. S. (2005). *Stylistyka ukrainskoi movy: Navchalnyi posibnyk* [Stylistics of the Ukrainian Language: A Textbook]. Kyiv: VC "Academy".[in Ukrainian].

7. Fodor, J. A. (1988). Quine and Fodor on the Problem of Intentional Idioms. *Philosophical Psychology*.

8. Hanych, D. I., & Oliinyk, I. L. (1985). *Slovnyk linhvistychnykh terminiv* [Dictionary of Linguistic Terms]. Kyiv: Vyshcha Shkola. [in Ukrainian].

9. Hryshchenko, A. P. (2002). *Suchasna ukrainska literaturna mova* [Modern Ukrainian Literary Language]. Kyiv: Naukova Dumka. [in Ukrainian].

10. Katz, J. J. (1963). Semantic Interpretation of Idioms and Sentences Containing Them. *Research Laboratory of Electronics, Massachusetts Institute of Technology*.

11. Kocherhan, M. P. (2002). *Vstup do movoznavstva: Pidruchnyk dlia studentiv filolohichnykh spetsialnostei vyshchykh navchalnykh zakladiv osvity* [Introduction to Linguistics: A Textbook for Students of Philological Specialties in Higher Educational Institutions]. Kyiv: Publishing Center "Academy".[in Ukrainian].

12. Korunets, I. V. (2003). *Porivnialna typolohiia anhliiskoi ta ukrainskoi mov: Navchalnyi posibnyk* [Comparative Typology of English and Ukrainian Languages: A Textbook]. Vinnytsia: Nova Knyha. [in Ukrainian].

13. Labinska, B. (2002). *Henderni ta zoonimichni komponenty u frazeolohii* [Gender and Zoomorphic Components in Phraseology]. Kyiv: Naukova Dumka. [in Ukrainian].

14. Moon, R. (1998). *Fixed Expressions and Idioms in English: A Corpus-Based Approach*. Oxford: Clarendon Press; New York: Oxford University Press.

15. Newmark, P. (1988). *A Textbook of Translation*. New York: Prentice-Hall.

16. Nida, E. A. (2003). *Toward a Science of Translating*. Leiden: E. J. Brill.

17. Nyad. (2023). Directed by Elizabeth Chai Vasarhelyi and Jimmy Chin. USA: Black Bear Pictures, Mad Chance Productions. Available at www.netflix.com.

18. Nyad. Rezhysery: Elizabet Chai Vasarheli, Dzhymmy Chyn. USA: Black Bear Pictures, Mad Chance Productions, 2023. Ukrainian dubbing. Available at: www. netflix.com

19. Novikova, T. V. (2015). Pereklad frazeolohizmiv kriz pryzmu teoretychnykh doslidzhen [Translation of Idioms Through the Lens of Theoretical Research]. *Scientific Notes of Ostroh Academy National University. Series: Philology* (52). [in Ukrainian].

20. Orekhova, L. I., & Chaienkova, O. K. (2019). Porivnialnyi analiz perekladu frazeolohizmiv [Comparative Analysis of Idiom Translation]. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology* (39), vol. 1, p. 42. [in Ukrainian].

21. Pradid, Yu. I. (2010). *Ukrainska frazeolohiia: semantychni, stylistychni ta funktsionalni aspekty* [Ukrainian Phraseology: Semantic, Stylistic, and Functional Aspects]. Kyiv: VC "Academy".[in Ukrainian].

22. Seidl, J., & McMordie, W. (2021). *English Idioms and How to Use Them* (4th ed.). Creative Media Partners, LLC.

23. Skrypnyk, L. H. (1973). *Ukrainska frazeolohiia* [Ukrainian Phraseology]. Kyiv: Naukova Dumka. [in Ukrainian].

24. Smith, L. P. (1943). *Words and Idioms: Studies in the English Language*. Constable & Company Ltd., UK.

25. Uzhchenko, V. (2005). Frazeolohichni temy ukrainskoi movy [*Phraseological Themes in the Ukrainian Language*]. Kyiv: Lybid. [in Ukrainian].

26. Venuti, L. (2018). *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. London: Routledge.

27. Zorivchak, R. P. (1989). *Frazeolohichna odynytsia yak perekladoznavcha katehoriia (na materiali perekladiv tvoriv ukrainskoi literatury anhliiskoiu movoiu)* [Phraseological Unit as a Translation Category (Based on Translations of Ukrainian Literature into English)]. Lviv: Lviv Publishing House. [in Ukrainian].

28. Zubryk, A. R. (2013). Osoblyvosti ta trudnoshchi perekladu anhliiskykh frazeolohizmiv. [Features and Difficulties in Translating English Phraseological Units]. *Scientific Notes. Philology Series. Ternopil National Pedagogical University Named After Volodymyr Hnatyuk*, (36), 317–318. [in Ukrainian].